

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
z języka niemieckiego szkoły ponadpodstawowej

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez RODN „WOM” w Katowicach – Barbara
Czwartos

SCENARIUSZ 1

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA uczniów klasy I szkoły ponadpodstawowej (kontynuacja nauki III.2.) w kształceniu zdalnym

PROWADZONYCH PRZEZ:

Nauczyciela języka niemieckiego

TEMAT:

Was essen die Deutschen? – ćwiczenia utrwalające słownictwo z zakresu tematycznego „jedzenie”

Założenie teoretyczne przygotowanej lekcji: jest to kolejna lekcja z cyklu „żywienie” (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, lokale gastronomiczne); – punkt 6 „Podstawa programowa kształcenia ogólnego. Język obcy nowożytny” <https://www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2017/05/jezyk-obcy-nowozytny.-pp-z-komentarzem.-szkola-podstawowa-1.pdf>, (dostęp: 01.07.2021) .

Podczas wcześniejszych lekcji uczeń poznał nazwy artykułów spożywczych, nazwy sklepów, lokali. Dominowały ćwiczenia przyporządkowania polskich ekwiwalentów do niemieckich leksemów, ćwiczenia nazywania poszczególnych artykułów spożywczych oraz ich grupowania według kategorii, np. owoce, warzywa, nabiał itp. Dodatkowym założeniem przygotowanej lekcji jest odniesienie od punktu XII dokumentu „Podstawa programowa kształcenia ogólnego. Język obcy nowożytny” <https://www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2017/05/jezyk-obcy-nowozytny.-pp-z-komentarzem.-szkola-podstawowa-1.pdf>, (dostęp: 01.07.2021), który wskazuje na kształcenie umiejętności korzystania ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym oraz umiejętność wyszukiwania informacji.

Należy zwrócić również uwagę na warunki i sposoby realizacji podstawy programowej, które zostały wymienione w wyżej wymienionym dokumencie. Według punktu 10 celem zajęć języka obcego nowożytnego jest również kształtowanie postawy ciekawości, tolerancji i otwartości wobec innych kultur, m.in. poprzez zachęcenie uczniów do poszukiwania informacji związanych z kręgiem kulturowym nauczanego języka obcego oraz refleksji nad przyswojonymi treściami i odniesieniem ich do kultury języka rodzimego. Dzięki temu uczeń nabywa umiejętności interkulturowych, które umożliwiają mu swobodną komunikację oraz unikanie błędów

interkulturowych. Zgodnie z literaturą przedmiotu błędy interkulturowe mogą doprowadzić do zaniechania komunikacji lub też całkowitej rezygnacji z prób komunikacji w języku obcym i zniechęcenie do dalszej nauki języka obcego¹. Przystawiony scenariusz lekcji został opracowany na podstawie materiałów autentycznych oraz tekstu dydaktycznego. Dodatkowo zostały przygotowane materiały ćwiczeniowe przez autora niniejszego scenariusza. Wynika to z kilku faktów:

- zintegrowana platforma edukacyjna nie zawiera gotowych scenariuszy zajęć z języka niemieckiego;
- na rynku wydawniczym istnieje mnogość serii do nauczania języka obcego na tym poziomie, dlatego też trudno byłoby dostosować scenariusz do jednego wybranego podręcznika;
- przygotowane ćwiczenia językowe zostały dostosowane do poziomu zaawansowania językowego uczniów (kontynuacja nauki ze szkoły podstawowej- grupa wykazuje się szybką umiejętnością przyswajania nauczanych treści oraz umiejętnością ich zastosowania w prostych komunikatach językowych; dodatkowo należy podkreślić fakt, iż grupa jest bardzo zmotywowana do nauki języka obcego);
- przygotowana prezentacja umożliwia łatwą i szybką modyfikację nauczanych treści oraz zmianę formy zadań i ćwiczeń językowych.

Biorąc pod uwagi warunki kształcenia zdalnego całość lekcji została przygotowana jako prezentacja w aplikacji genial.ly. Uczniom zostaje udostępniony link na platformie teams: <https://view.genial.ly/60e8215140f9870dcbb23c4a/interactive-content-was-essen-die-deutschen> (dostęp: 01.07.2021)

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE (podstawa programowa):

I Znajomość środków językowych

Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, por. punkt 6 „żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, lokale gastronomiczne)”;

II. Rozumienie wypowiedzi

¹ Vogel, K. 1990. *Lernersprache. Linguistische und psycholinguistische Grundfragen zu ihrer Forschung*. Tübingen: G. Narr Verlag

Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka

III. Tworzenie wypowiedzi

Uczeń samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne

II. Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje) artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka:

2) określa główną myśl wypowiedzi;

5) znajduje w wypowiedzi określone informacje;

VI. Uczeń reaguje ustnie w typowych sytuacjach:

3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;

4) wyraża swoje opinie

5) wyraża swoje upodobania

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE:

1. Uczeń wymienia nazwy wybranych artykułów spożywczych
2. Uczeń układa nazwy artykułów spożywczych w kolejności alfabetycznej
3. Uczeń potrafi zrozumieć tekst słuchany (film) w sposób ogólny i selektywny, tzn. wypisuje nazwy artykułów spożywczych zaprezentowanych w filmie a następnie rozwiązuje test jednokrotnego wyboru
4. Uczeń potrafi zrozumieć tekst pisany w sposób ogólny, tzn. rozwiązuje zadanie prawda/ fałsz
5. Uczeń potrafi wymienić swoje ulubione potrawy spożywane każdego dnia
6. Uczeń potrafi skonstruować wypowiedź dotyczącą ulubionych potraw w niemieckim kręgu kulturowym

METODY PRACY:

Techniki multimedialne

Kolaż

Wypowiedź w języku obcym

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- Komputer z dostępem do Internetu
- MS Teams
- Canva

- Genial.ly
- Islcollective
- Learningapps
- Liveworksheets
- Wikipedia
- Wordwall

PRZEWIDYWANY CZAS:

45 min w tym 15 min samodzielnej pracy ucznia (samodzielne oglądanie załączonego filmu oraz samodzielne czytanie tekstu w języku niemieckim oraz rozwiązanie zadania prawda/ fałsz)

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Faza wstępna:

Powitanie uczniów, sprawdzenie listy obecności

Rozgrzewka językowa:

Nauczyciel zadaje uczniom pytania w języku niemieckim, np. wie geht's? Wie viele Stunden hast du heute? Bist du müde? Was möchtest du essen/ trinken? itp.

W dalszej kolejności nauczyciel prosi uczniów o otwarcie prezentacji i zapoznanie się z pierwszym slajdem prezentacji, następnie prosi uczniów o wypisanie nazw artykułów spożywczych, które widoczne są na kolażu przygotowanym za pomocą aplikacji Canva. Zadanie uczniów polega na wypisaniu nazw artykułów spożywczych. Jednocześnie nauczyciel prosi uczniów, aby dokładnie słuchali swoich odpowiedzi. Po wymienieniu trzech z nich nauczyciel prosi kolejnego ucznia o kontynuowanie zadania.

Uwaga do ćwiczenia: nazwy artykułów nie mogą się powtarzać. Dodatkowym celem tego zabiegu dydaktycznego jest ćwiczenie koncentracji i uwagi oraz pobudzenie aktywności uczniów

Uwaga do fazy lekcji: rozgrzewka językowa jest częściowo powiązana z fazą wprowadzającą do tematu

Wprowadzenie do tematu

W tej fazie lekcji zaplanowane zostały trzy ćwiczenia – jedno do wyboru przez ucznia. Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się ze slajdem nr 2. Przypomniana

znaczenie wrażeń „Ich denke, Ich finde, Ich meine” Następnie prosi uczniów o wyrażenie swoich przypuszczeń, co może robić przedstawione na zdjęciu dziecko. Oczekuje się zdań typu: „Das Kind möchte/ Das Kind könnte (wyrażenia te zostały wprowadzone podczas wcześniejszych zajęć lekcyjnych przy opisie zdjęć/obrazków itp.). Nauczyciel prosi wybranego ucznia, aby przedstawił swoje przypuszczenia. Następnie nauczyciel informuje, iż uczniowie samodzielnie mogą wykonać ćwiczenie zamieszczone na slajdzie nr 3 lub 4. Uczniowie mają na to zadanie 3 minuty. Zadanie na slajdzie nr 3 polega na przyporządkowaniu odpowiednich nazw potraw do rodzajników.

Zadanie na slajdzie nr 4 polega na odnalezieniu 10 rzeczowników ukrytych w wykreślanie. Zostało ono przygotowane za pomocą aplikacji wordwall. Uczeń odnajduje słowa przedstawione na obrazkach. Jego zadaniem jest znalezienie następujących słów: bułeczka, kurczak, mięso ciasto, knedle, owoce, chleb, kiełbasa, ser, masło

Następnie nauczyciel upewnia się, czy uczniowie wykonali wybrane ćwiczenia. Kontrolnie zdaje pytanie wybranym uczniom: „Welche Lebensmittel hast du gefunden?”

Następne ćwiczenie polega na uporządkowaniu alfabetycznym wyrazów w języku niemieckim. Uczeń widzi jedynie obrazki, jego zadaniem jest uprządkowanie ich alfabetycznie zgodnie z nazwą w języku niemieckim. Chodzi o następujące słowa: Banane, Brot, Fisch, Fleisch, Kaffee, Kuchen, Milch, Salat, Wein, Wurst. Uczeń przeciągając obrazki i układając je alfabetycznie jest przy każdym leksemie przenoszony do słownika internetowego <https://de.pons.com/> (dostęp: 01.07.2021) celem wysłuchania wymowy danego słowa. Jest to zabieg celowy, ponieważ podczas nauki zdalnej występuje problem ćwiczenia poprawnej wymowy. Na podstawie obserwacji autor niniejszego scenariusza zdiagnozował znaczne pogorszenie wymowy w języku niemieckim.

Faza zasadnicza

W zasadniczej fazie lekcji zaplanowano kształcenie umiejętności rozumienia tekstu zarówno słuchanego jako i pisanego. Faza ta będzie przebiegać w sposób następujący:

1. Slajd numer 6 – został tu osadzony film z serii Deutschlandlabor”, który jest dostępny na stronie Deutsche Welle. Jego temat to: „Wurst, Wurstverbrauch”. Film jest dostosowany do poziomu A2, prowadzący jednak może samodzielnie

przygotować arkusz ćwiczeniowy, tak aby rozumienie tekstu było możliwe. Taka koncepcja została również przyjęta w planie tych zajęć. Zadanie ucznia polega na obejrzeniu filmu i zanotowaniu nazw artykułów spożywczych, które wymieniane są w filmie. Sprawdzane jest ogólne rozumienie tekstu słuchanego

2. Slajd numer 7 – uczeń ponownie ogląda film, jego zadanie polega na wybraniu właściwej odpowiedzi. Celem tego ćwiczenia jest rozumienie selektywne tekstu. Uczeń wybiera odpowiedź na cztery pytania dotyczące m.in. takich treści jak: ile kosztuje najtańsza kiełbasa, gdzie się ją kupuje itp. (slajd 8). Zaplanowano wspólne rozwiązanie tego zadania. Nauczyciel wybiera każdorazowo ucznia do rozwiązania kolejnego pytania. Prowadzący zajęcia może też wykorzystać ćwiczenia dostępne na stronie Deutsche Welle, natomiast w mniejszym zakresie odnoszą się one do utrwalenia słownictwa, dlatego też autorka scenariusza z nich zrezygnowała
3. Slajd nr 9 – w ramach utrwalenia wysłuchanych treści i utrwalenia słownictwa z zakresu „żywienie” nauczyciel prosi dwóch uczniów, aby krótko wypowiedzieli się na temat swoich posiłków w ciągu całego dnia. Zadaje się następujące pytania: Was isst du zum Frühstück, was isst du zu Mittag, was isst du zu Abend?. Wybrani uczniowie tworzą wypowiedź składającą się z minimum trzech zdań. Należy zaznaczyć, iż na slajdzie widoczne są te pytania, które stanowią podpowiedź w utworzeniu wypowiedzi.
4. Slajd nr 10. Uczniom zaprezentowany jest obrazek wprowadzający do rozumienia tekstu pisanego dotyczącego spożywanych posiłków przez Niemców. Tekst i obrazek został zaczerpnięty ze strony <https://de.islcollective.com> (dostęp: 01.07.2021). Nauczyciel prosi wybranych uczniów o opisanie obrazka. Do wykonania tego zadania nauczyciel wybiera trzech uczniów zwracając im uwagę na fakt, aby informacje się nie powtarzały. Dodatkowym celem tego ćwiczenia jest wprowadzenie do treści interkulturowych. Jeśli nauczyciel będzie dysponował wystarczającą ilością czasu, może zadawać pytania typu: Wie und um wie viel Uhr essen die Polen? Was essen die Polen?
5. Slajd nr 11 – nauczyciel prosi uczniów o przeczytanie tekstu oraz rozwiązanie zadania prawda/ fałsz. Ćwiczenie zostało zaczerpnięte ze strony <https://de.islcollective.com> (dostęp: 01.07.2021) i jest przygotowane jako karta

pracy za pomocą aplikacji liveworksheet <https://www.liveworksheets.com/1-fu2052501dj> (dostęp: 01.07.2021). Po wykonaniu ćwiczenia uczniowie klikają na rozwiązanie i otrzymują komunikat, ile prawidłowych odpowiedzi zaznaczyli

Faza końcowa

W fazie końcowej lekcji nauczyciel koncentruje się na podsumowaniu treści prezentowanych podczas lekcji. Na podstawie slajdu nr 12 nauczyciel prosi wybranego ucznia (wybranych uczniów) o podsumowanie informacji na temat nawyków żywieniowych Niemców i sformułowanie krótkiej wypowiedzi na ten temat. Nie przewiduje się dodatkowego czasu na przygotowanie wypowiedzi ze względu na fakt, iż informacje te były powtarzane wielokrotnie podczas lekcji. Jeśli nauczyciel dysponuje dodatkowym czasem na lekcji może zadawać pytania dotyczące nawyków żywieniowych Polaków, co będzie przygotowaniem do miniprojektu w ramach pracy domowej dla osób chętnych

EWALUACJA ZAJĘĆ:

Nauczyciel wyjaśnia uczniom pracę domową (slajd nr 13). Na następną lekcję uczeń powinien przygotować wypowiedź ustną na temat „Was essen die Deutschen?” Informuje się uczniów, iż pod uwagę będą brane: treść wypowiedzi, dodatkowe informacje, które uczeń może znaleźć klikając na załączony na prezentacji link https://de.wikipedia.org/wiki/Deutsche_K%C3%BCche (dostęp: 01.07.2021).

Uczniowie chętni mogą przygotować zadania dodatkowe:

- pierwsze zadanie dodatkowe polega na przygotowaniu prezentacji multimedialnej i porównaniu spożywanych tradycyjnych potraw przez Polaków i Niemców. Zaleca się przy tym, aby uwzględnić zróżnicowanie spożywanych potraw w zależności od regionu, Uczeń ma czas na przygotowanie miniprojektu 2 tygodnie. Chętni uczniowie będą przedstawiać ustnie przygotowane treści. Zabronione jest kopiowanie całych zdań oraz czytanie informacji przedstawionych na slajdzie;
- drugie zadanie – również dla uczniów chętnych polega na odsłuchaniu tekstu nagranych przez nauczyciela i napisanie ciągu dalszego historyjki. Długość, treść uzależnione są jedynie od kreatywności ucznia. Wykonane zadanie (czas na przygotowanie: 2 tygodnie) należy udostępnić nauczycielowi na platformie. Praca podlega sprawdzeniu, ocena jest uwzględniona po akceptacji przez ucznia.

BIBLIOGRAFIA:

Vogel, K. 1990. *Lernersprache. Linguistische und psycholinguistische Grundfragen zu ihrer Forschung*. Tübingen: G. Narr Verlag.

<https://de.islcollective.com/deutsch-daf-arbeitsblatter/wortschatz/essen/texte-essen-essgewohnheiten-der-deutschen/90754> (dostęp: 01.07.2021)

<https://de.pons.com/> (dostęp: 01.07.2021)

https://de.wikipedia.org/wiki/Deutsche_K%C3%BCche (dostęp: 01.07.2021)

<https://learngerman.dw.com/de/19-wurst/l-18989684> (dostęp: 01.07.2021)

<https://www.liveworksheets.com/1-fu2052501dj> (dostęp: 01.07.2021)

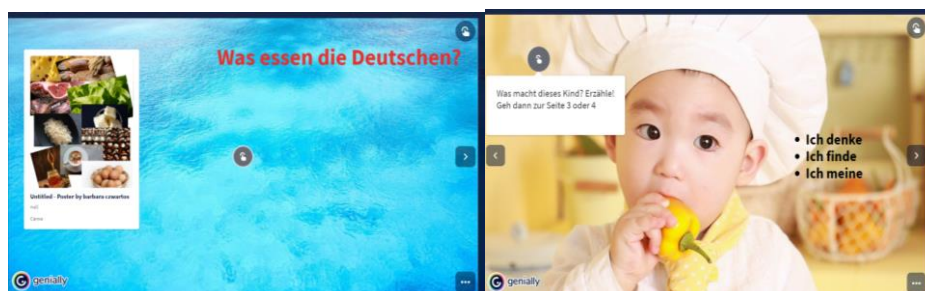
<https://www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2017/05/jezyk-obcy-nowozytny.-pp-z-komentarzem.-szkola-podstawowa-1.pdf> (dostęp: 01.07.2021)

Linki do osadzenia przygotowanych ćwiczeń z aplikacji learningapps i wordwall:

```
<iframe src="https://learningapps.org/watch?app=5905015" style="border:0px;width:100%;height:500px" allowfullscreen="true" webkitallowfullscreen="true" mozallowfullscreen="true"></iframe>
```

```
<iframe src="https://wordwall.net/pl/embed/50742a620a7f4814ba11a965ed311dab?themeld=2&templated=10" width="500" height="380" frameborder="0" allowfullscreen></iframe>
```

ZAŁĄCZNIK 1: przykładowe strony z przygotowanej prezentacji

Autor scenariusza

Barbara Czwartos